

Barne- og familiedepartementet

Opplysning av søknad - Norsk vegansamfunn

I deres brev av 21. februar 2024 (som vi mottok den 1. mars 2024) etterspør dere opplysning av vår søknad. Vi ønsker å uttrykke en takknemlighet for at dere tar kontakt for å oppklare uklarheter, og vi håper dette er begynnelsen på en mye bedre dialog.

Dere etterspør “en ytterligere redegjørelse for, det som i søknaden beskrives som, «vegansk vielse»”.

Vi vil innledningsvis poengtere at [veganske vigsler](#) ikke bare er et abstrakt konsept i vår søknad. Vi tilbyr, og har utført, vegansk vigsel (som var godt dokumentert i et vedlegg [1] som ble sendt til Statsforvalteren i Agder [2] og også vedlagt klagen [3]).

Dere ber oss redegjøre for NVS sitt syn på ekteskap og vigsel, og hvordan dette begrunnes ut fra veganismen NVS baserer seg på. Det er ikke klart for oss hvorfor Barne- og familiedepartementet (BFD) mener dette ikke er tilstrekkelig redegjort i søknaden [4]. I et forsøk på å forstå dette bedre, har vi undersøkt hvordan andre godkjente livssynssamfunn redegjør for dette. Til sammenligning har [Human-Etisk Forbund](#) (HEF) kun følgende tekst i sin søknad “Humanistisk bryllup – 485 par valgte Humanistisk vigsel i 2021” og ettersendte senere et prinsippprogram hvor følgende er det eneste som fremkommer av begrunnelse for humanistisk vigsel:

“Humanistisk vigsel tar utgangspunkt i paret selv og de humanistiske verdier de ønsker å bygge sitt samliv på. Humanistisk vigsel bekrefter den juridiske og etiske avtalen paret inngår med hverandre og med samfunnet.”

[Humanistene](#) har kun følgende å si om vigsel i sin søknad “Av seremonier tilbyr vi navneseremoni (dåp), ungdomssermoni (konfirmasjon), vielse og gravferd.”, og vi må til [deres nettside](#) for å finne mer utfyllende informasjon. Der skriver de følgende

---

Postadresse/Kontoradresse

Norsk vegansamfunn c/o Steffen Tretvoll Althand
Thorstein Treholts veg 59
2760 BRANDBU

Telefon

915 28 857
Org.nr.
925 797 650

Epost

kontakt@vegansamfunnet.no
Nettside
vegansamfunnet.no

“En humanistisk bryllupsseremoni er en unik og personlig feiring av kjærligheten fordi det er tuftet på et viktig og unikt verdigrunnlag. Det Humanistiske verdigrunnlaget hyller menneskets mangfoldighet, verdighet, likeverd og frihet. Vi gir deg et fantastisk verdigrunnlag å basere din seremoni på sammen med de fremste seremonilederne i landet. Dere får stor frihet til å forme innholdet i seremonien selv. Utendørsbryllup i fjellheimen, eller nært og intimt hjemme. Vi har erfaring med det aller meste og bistår med vår ekspertise.”

I vår søknad [4] skriver vi følgende om vegansk vigsel:

“En vegansk vielse ligner på tradisjonelle borgerlig vielser. NVS er åpne for å vie alle par som lovlig kan gifte seg i Norge, og brudeparet kan være med på å utforme det meste av seremonien selv. Brudeparet bekrefter at de vil unngå, så langt som praktisk mulig, å forbruke mat eller andre produkter i forbindelse med bryllupet som påfører andre unødvendig lidelse.

Seremonileder skal være et medlem av NVS, identifisere seg som veganer, og ha blitt godkjent som vigsler av styret.

I tråd med vårt livssyn er ekteskap og selve vielsesseremonien tuftet på verdiene kjærlighet, omsorg, likeverd og gjensidig respekt.

For brudeparet er dette en feiring av kjærligheten og en av de viktigste dagene i livet, og det er på sin plass at de skal slippe å potensielt måtte forholde seg til en vigsler med et fullstendig motstridende verdisyn på hva kjærlighet og respekt er. Derfor er det viktig at hele dagen skjer i tråd med veganske verdier. Dette inkluderer rammene rundt vigslingen og hvem som utfører det formelle. Vigselsrett er derfor viktig for NVS slik at ekteskapsinngåelsen i sin helhet kan utføres i tråd med våre verdier.“

Generelt om hvordan de borgelige seremoniene forankres i vårt veganske livssyn skriver vi i søknaden følgende

“Veganismen til NVS har mye til felles med humanisme, og kan tolkes som en utvidelse av den. Det er derfor naturlig at seremoniene til NVS inkluderer tradisjonelle borgerlige seremonier som vielse, konfirmasjon og navnefest. Det er likevel noen ekstra kriterier som må oppfylles for disse seremoniene i NVS. Hovedsakelig at en så langt som praktisk mulig skal unngå produkter og handlinger som medfører unødig lidelse for mennesker og ikke-menneskelige dyr. Måten disse seremoniene vanligvis utføres av andre organisasjoner, er derfor ofte ikke i tråd med vårt livssyn.

På samme måte som for andre sekulære livssynssamfunn, er våre seremonier en felles utøvelse av vårt livssyn. Vi mennesker samler oss for å markere viktige hendelser i livet og for å markere livets gang. Seremoniene er derfor med på bringe veganisme inn i menneskers liv; gjennom seremoniene ivaretar NVS menneskelige behov for tilhørighet, støtte og anerkjennelse. Vi bærer med oss tradisjonene i samfunnet og seremoniene er

med på å fortelle historien om hvem vi er. Gjennom å gi tradisjonelle seremonier vegansk livssynsinnhold ivaretar NVS også medlemmenes verdigrunnlag og livssyn.”

Vi mener derfor at våre vigslar er minst like godt begrunnet ut fra vårt livssyn sammenlignet med Human-Etisk Forbund og Humanistene (som begge er registrerte livssynssamfunn).

I det som følger skal vi likevel gi en mer utfyllende redegjørelse for NVS sitt syn på ekteskap og vigsel, og hvordan dette begrunnes ut fra veganismen NVS baserer seg på.

Ekteskap

Norsk vegansamfunns syn på ekteskap er at det er en frivillig avtale mellom to myndige personer om å leve sammen i fellesskap, å møte utfordringer sammen og bidra til felles trygghet og egenverdi.

Det veganske livssynet til NVS baserer seg ikke på en forutbestemt mening med livet, men det betyr ikke at vi mener livet må leves uten mening. Å føle at en har en meningsfull tilværelse er et eksistensielt spørsmål, og for de fleste en forutsetning for å leve et godt liv. Mening kan skapes og oppleves på ulike måter for ulike mennesker. Mennesker er et pattedyr som hører til blant de store apene. Vi er en sosial og relasjonell art. Å knytte en nær og varig relasjon med et annet menneske basert på kjærlighet, omsorg, likeverd og gjensidig respekt, er derfor, for mange, en viktig og fin måte å søke å skape mening i eget liv. NVS ser på ekteskap basert på anerkjennelse av begge iboende verdi, og andre grunnleggende veganske verdier, som en god ramme for at to mennesker sammen kan skape meningsfulle liv.

Veganismens grunnverdier om ikkevold, og anerkjennelsen av at andre har en iboende verdi, legger føringer på hvordan vi kan skape mening i livet, og hvilke valg en bør gjøre for å bedre vår egen livskvalitet. Å velge å leve i en samtykkende, nær, omsorgsfull og gjensidig relasjon til et annet menneske støtter derfor godt oppunder veganismen NVS baserer seg på. En ektefelle er en fysisk, psykisk, sosial og økonomisk støttespiller i livet. Å være i et ekteskap reduserer lidelse og bedrer livskvaliteten, som for eksempel gir utslag i mindre risiko for depresjon og assosieres med økt levealder [5]. Dette knyttes derfor grunnleggende opp mot vår veganisme nettopp i vår etterstrebelse for å redusere lidelse hos alle bevisste individer.

Vigsel

Vegansk vigsel er en feiring av at to mennesker er trygge på hverandre og det forholdet de har sammen. Vegansk vigsel er derfor ikke en markering på noe som begynner, men en feiring av et forhold som allerede er, og en juridisk og seremoniell formalisering av forholdet.

Vegansk vigsel er en høytidelig og vakker feiring av kjærligheten. Det er også en måte paret kan deklarerer sin kjærlighet til hverandre og vise denne kjærligheten for hverandre og for de som er viktige for dem. Vigselen er også en tydelig deklarasjon på at de ønsker å leve sammen og møte utfordringer og gleder sammen.

Vi mennesker samler oss for å markere viktige hendelser i livet og for å markere livets gang. Vigselsseremonien er derfor med på å bringe veganisme inn i menneskers liv; gjennom seremonien ivaretar NVS menneskelige behov for tilhørighet, støtte og anerkjennelse.

En vigsel er en viktig livshendelse for de som velger det. Gjennom vegansk vigsel gir NVS medlemmene mulighet til å markere denne viktige hendelsen i en ramme som ivaretar deres verdigrunnlag og livssyn. Det er vanskelig å forklare hvor viktig det er å ha en vigsel innenfor veganske rammer overfor noen som ikke deler vårt livssyn. For mange av oss er det svært vanskelig å måtte forholde seg til ikke-veganske produkter som symboliserer alt annet enn det vakre vi ønsker å feire i en vigsel. På samme måte er det svært viktig å kunne ha en vigsler som brudeparet kan ha tillit til og som deler deres livssyn.

Vigsler i regi Norsk vegansamfunn

En vegansk vigsel har følgende beskrivelse fra vår [nettside](#)

“En vegansk vigsel ligner på tradisjonelle borgerlige vigsler. NVS er åpne for å vie alle par som lovlig kan gifte seg i Norge, og brudeparet kan være med på å tilpasse seremonien for å gjøre den mer personlig. Brudeparet bekrefter at de vil unngå, så langt som praktisk mulig, å forbruke mat eller andre produkter i forbindelse med bryllupet som påfører andre unødvendig lidelse. Minst en av brudeparet må være medlem av NVS.

Seremonileder skal være et medlem av NVS, identifisere seg som veganer, og ha blitt godkjent som vigsler av styret.”

Generelt om humanistiske og veganske vigsler

Som nevnt er det naturlig at NVS tilbyr de tradisjonelle borgerlige seremoniene som for eksempel vigsler. På nettsiden [filosofi i skolen](#) skriver HEF følgende

“Festlige og høytidelige seremonier er noe som beriker livet, og noe livssynshumanister vektlegger. Human-Etisk Forbund har etablert seremonier for navnefest, konfirmasjon, vigsel og gravferd som et sekulært alternativ til de vante, kirkelige seremonier. Dermed gjør forbundet sitt for å holde i hevd en eldgammel tradisjon med røtter i førkristen tid, som også har sin plass i vårt moderne samfunn.”

Videre skriver de om at disse seremoniene er et dyptgripende menneskelig behov

“Behovet for å feire eller markere større begivenheter, både i enkeltpersoners liv og for samfunnet, stikker dypt i oss mennesker. Det gir seg utslag i alle kulturer og livssyn. Særlig det som kan kalles overgangsriter, som markerer fødsel, innlemming i de voksnes rekke, vigsel og død, har trolig vært praktisert siden tidenes morgen.

At dette behovet er mer følelsesmessig enn rasjonelt fundert, må ikke forlede sekulære humanister til å avskrive seremonier som noe irrasjonelt, og dermed som noe tant og fjas fornuftige, opplyste mennesker bør avstå fra. Da henfaller man til en énoyd rasjonalisme som ikke er særlig humanistisk. Vi mennesker har både fornuft og følelser, og følelsesstyrte behov er ikke alltid så ufornuftige som enkelte vil ha det til.”

Vi mener dette er godt skrevet og at dette er like sant for vårt livssyn. På samme måte som HEF har videreutviklet slike seremonier, har også NVS gjort det samme for at de skal være i tråd med vårt livssyn. HEF kommer videre med et godt poeng om at dette også gjelder de kirkelige seremoniene:

“Vi må ha in mente at kristendommen verken oppfant dåp, konfirmasjon, vigsel eller gravferd, og derfor ikke har noen eksklusiv eiendomsrett til disse. Seremonier for disse livshendelser var for lengst etablert i de kulturer der kristendommen oppsto, samt i de nord-europeiske kulturer som i middelalderen ble kristnet, deriblant den norske. Kristendommen lagde kun sin egen variant. Livssynshumanister har nå gjort det samme.”

Om vigslar skriver HEF videre at

“Også «vigsel» er et ord som kan brukes både religiøst og sekulært. Når to mennesker vies humanistisk, handler det ikke om å unngå å «leve i synd», slik kirken helt fram til de siste tiår kalte det, men om å stadfeste overfor hverandre, samt slekt og venner, at en selv og ens partner vil leve i et varig og forpliktende forhold. Dette gjelder enten partnerne er mann og kvinne, mann og mann, eller kvinne og kvinne. Forestillingen om at ekteskapet er forbeholdt mann og kvinne, er religiøst fundert og noe livssynshumanister tar avstand fra.”

Noe som også gjelder for Norsk vegansamfunn.

I rapporten [Livsfaseriter](#) fra Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn skrives følgende om HEF sin vigsel:

“Inngåelse av humanistisk vigsel «bekrefter den juridiske og etiske avtalen paret inngår med hverandre og med samfunnet». Seremonien intenderer «å feire og bekrefte at to mennesker har valgt hverandre». Seremonien er knyttet til livssynshumanismen og er derfor ikke livssynsnøytral. «Utgangspunktet er paret selv og de humanistiske verdier de ønsker å bygge sitt samliv på – kjærlighet, likeverd, gjensidig respekt og toleranse.»

Det understrekes i seremonien at paret lever sitt liv her og nå, og at det er her og nå de kan bety noe for hverandre og for samfunnet de er en del av. Human-Etisk Forbund (HEF) har ingen prinsipielle synspunkter på hvorvidt man bør vies; de mener hvert par må finne sin samlivsform. På samme måte mener de hvert par må resonnerer seg fram til en konkret samlivs praksis ut fra de humanistiske verdier som er nevnt over.”

Ved å erstatte ord som “livssynshumanismen” med “vår veganisme” og “humanistiske verdier” med “veganske verdier” så er dette også beskrivende for vårt syn på vigsel.

Det er naturlig for oss å referere til veletablerte seremonier fra livssynshumanismen siden vi har så mye overlapp med denne. Som tidligere poengtert er det likevel momenter som gjør vigslar unike for Norsk vegansamfunn, og essensielle for at mange veganere kan ha et fullverdig tilbud for disse borgerlige seremoniene.

Tilbakemeldinger

De som ønsker en vegansk vigsel oppgir felles veganske verdier og livssyn som årsak.

“Vi har nå diskutert dette mellom oss, samt med en av forloverne, og har kommet til at vi går for en vegansk seremoni. Veganske verdier står sentralt i vårt liv, så det er mest naturlig å ta denne veien.”

- Brudepar som ble viet i en vegansk vigselsseremoni sommeren 2023.”

“Grunnen til at vi ønsket oss en vegansk vielse, var at vårt livssyn er tuftet på veganske verdier, så det var en selvfølge å gi uttrykk til disse verdiene på dagen da vi ble mann og kone. Vi kontaktet derfor Norsk vegansamfunn, hvor vi er medlemmer, med forespørsel om hvorvidt de kunne stille opp med vigslar. Det kunne de. Valgene vi tok i forbindelse med bryllupseremonien og etterfølgende bryllupsmiddagen gjenspeilet valgene vi tar i det daglige ellers, hvor respekt for dyrs liv og avstandtaking fra alle slags former for deres utnyttelse står sentralt. Vi er både glade og stolte over å være det første paret som har blitt (uoffisielt) viet av Norsk vegansamfunn.”

- Brudepar, tilbakemelding i ettertid av vegansk vigselsseremoni.

Samtidig opplever vi at par, som i utgangspunktet ønsker en vegansk vigsel, ser det som et problem at NVS mangler vigselsett.

“Jeg burde jo ha fått med meg det med vigselsettet. Da må vi nok finne en annen løsning. Men håper Vegansamfunnet får "alle rettigheter" snart.” - *Par som ønsket vegansk vigselsseremoni,*

“Vi hadde en humanetisk vielse 21. oktober i fjor, det var greit nok, men ingen av oss er medlem i Human - etisk forbund.

Grunnen til at vi ønsket en vegansk vielse er at vi ville ha en vielse som samsvarer med vårt livssyn, som er at alt liv har egenverdi og (andre) dyr ikke eksisterer for å bli brukt av mennesker. Det er så vidt jeg vet bare et vegansk livssyn som er bygget på dette i vår kultur. I den vanlige kristendommen som blir praktisert her gjelder nestekjærligheten bare andre mennesker (gjerne med unntak) og kanskje enkelte "kjæledyr" men på menneskers premisser, så det passer ikke for oss.

Vi skulle gjerne ha ventet til en vegansk vielse ble mulig, men hadde allerede ventet lenge og vi er ganske godt voksne (54 og 67...) så vi bare gjennomførte det helt enkelt hjemme, med noen få venner.”

- Fra dialog med par som ønsket vegansk vigselsseremoni, men følte de måtte velge noe annet siden NVS ikke har vigselsett.

Vegansk vigsel er per i dag et tilbud som mangler, og Norsk vegansamfunn står klare til å fylle dette behovet, forutsatt at vår søknad om registrering blir innvilget. Dette gjelder for øvrig også de andre tradisjonelle seremoniene.

Referanser

- [1] Norsk vegansamfunn, [Vegansk vigsel den 24. juni 2023](#), 1. september 2023
- [2] Norsk vegansamfunn, [Påminnelse på frist](#), 1. september 2023
- [3] Norsk vegansamfunn, [Klage på avslag av registreringssøknad for 2022](#), 30. september 2023
- [4] Norsk vegansamfunn, [Søknad om registrering](#), 20. november 2022
- [5] Robert G. Wood et al., [The Effects of Marriage on Health: A Synthesis of Recent Research Evidence. Research Brief](#), 30. juni 2007

Med hilsen

Steffen T. Althand

Styreleder
Norsk vegansamfunn

3 vedlegg